

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 26.03.1976, sp. zn. 5 Cz 16/76, ECLI:CZ:NS:1976:5.CZ.16.1976.1

Číslo: 47/1977

Právní věta: Za škodu, která vznikne pracovníkovi v důsledku toho, že organizace odmítá zaznamenat v občanském průkazu pracovníka skončení pracovního poměru a tím mu zmaří uzavření pracovní smlouvy s jinou organizací, odpovídá organizace podle ustanovení § 187 odst. 2 zák. práce. Pracovník není povinen využít možnosti ve smyslu ustanovení § 25 odst. 2 písm. d) zák. práce a sjednat si pracovní poměr do pravomocného ukončení sporu o platnosti rozvázání dosavadního pracovního poměru pracovníka.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 26.03.1976

Spisová značka: 5 Cz 16/76

Číslo rozhodnutí: 47

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody v pracovním právu, Pracovní poměr

Předpisy: 65/1965 Sb. § 25
§ 187

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 47/1977 sb. rozh.

Za škodu, která vznikne pracovníkovi v důsledku toho, že organizace odmítá zaznamenat v občanském průkazu pracovníka skončení pracovního poměru a tím mu zmaří uzavření pracovní smlouvy s jinou organizací, odpovídá organizace podle ustanovení § 187 odst. 2 zák. práce.

Pracovník není povinen využít možnosti ve smyslu ustanovení § 25 odst. 2 písm. d) zák. práce a sjednat si pracovní poměr do pravomocného ukončení sporu o platnosti rozvázání dosavadního pracovního poměru pracovníka.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 26. 3. 1976, [5 Cz 16/76](#))

Žalobce se proti žalované organizaci domáhal zaplacení částky 12 000 Kčs jako náhrady ušlé mzdy za dobu od 30. 11. 1971 do 29. 3. 1972. Uvedl, že 30. 9. 1971 dal výpověď ze zdravotních důvodů a na jejím základě skončil jeho pracovní poměr u žalované organizace dnem 30. 11. 1971. Organizace

mu však skončení pracovního poměru vyznačila v občanském průkazu až 23. 3. 1972, když před tím vedla proti němu u obvodního soudu pro Prahu 4 neúspěšný spor o popření výpovědního důvodu. Teprve po skončení tohoto sporu a po provedení záznamu v občanském průkazu mohl žalobce uzavřít nový pracovní poměr.

Žalovaná organizace se bránila tím, že žalobce mohl i po dobu trvání sporu o popření výpovědního důvodu nastoupit do pracovního poměru u jiné organizace a byl by si vydělal částku požadovanou v žalobě.

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 1 bylo uloženo žalované organizaci, aby žalobci zaplatila 10 738 Kčs s 3 % úrokem od 3. 11. 1972 a náklady řízení; ve zbývající části žalobního nároku byla žaloba zamítnuta.

Odvolání, které proti tomuto rozsudku podala žalovaná organizace, bylo zamítnuto usnesením městského soudu v Praze jako opožděné.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že uvedeným rozsudkem soudu prvního stupně byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Soud prvního stupně vycházel z nesprávného právního názoru, že v daném případě jde o náhradu škody podle ustanovení § 187 odst. 1 zák. práce. Opomenul totiž, že podle citovaného zákonného ustanovení odpovídá organizace pracovníku jen za takovou škodu, která mu vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním porušením právních povinností nebo úmyslným jednáním proti pravidlům socialistického soužití. V této věci se však žalobce domáhal náhrady škody za dobu po uplynutí výpovědní lhůty (od 30. 11. 1971), jež mu vznikla tím, že organizace opožděným záznamem o skončení pracovního poměru v občanském průkazu mu zmařila uzavření pracovní smlouvy s jinou organizací a tím i možnost výdělku. Nemohlo tedy jít o škodu vzniklou při plnění pracovních úkolů ani v přímé souvislosti s ním.

Nárok žalobou uplatněný nutno tedy posoudit z hlediska ustanovení § 187 odst. 2 zák. práce, podle něhož organizace odpovídá pracovníku též za škodu, kterou mu způsobili porušením právních povinností v rámci plnění úkolů organizace pracovníci jednající jejím jménem. Jestliže totiž organizace měla k dispozici odborný lékařský posudek o tom, že žalobce nesmí práce topenáře vykonávat, a přesto mu po uplynutí výpovědní lhůty nevyznačila v občanském průkazu skončení pracovního poměru, došlo tím k porušení právních povinností pracovníky organizace, kteří jednali jejím jménem.

V souladu se zákonem není ani určení výše škody volnou úvahou podle ustanovení § 136 o. s. ř. na základě průměrného měsíčního výdělku žalobce za rok 1971, neboť soudu nic nebránilo potřebným dokazováním skutečnou škodu zjistit.

Žalobce nebyl povinen využít možnosti dané mu ustanovením § 25 odst. 2 písm. d) zák. práce a sjednat si nový pracovní poměr do pravomocného skončení sporu.

Otázka, kolik činila skutečná škoda, kterou je organizace povinna pracovníku nahradit ve smyslu ustanovení § 189 odst. 1 zák. práce, zůstala během celého dosavadního řízení nevyřešena. Za dobu po skončení pracovního poměru u žalované organizace uplynutím výpovědní lhůty nemohla žalobci vzniknout škoda odpovídající v penězích průměrnému výdělku žalobce jako topenáře, když pro svůj nepříznivý zdravotní stav nebyl schopen tuto práci nadále vykonávat.

Podle ustanovení § 6 o. s. ř. postupuje soud v řízení v součinnosti se všemi, kteří se účastní řízení

tak, aby byl co nejučelněji zjištěn skutečný stav věci a aby ochrana práv byla rychlá a účinná. Podle ustanovení § 120 odst. 1 o. s. ř. dbá soud o to, aby skutečný stav věci byl zjištěn co nejúplněji. Rozhoduje, které z navrhaných důkazů je třeba provést, a provede i jiné důkazy, než jsou navrhovány.

Aby bylo možno správně určit výši škody, za niž organizace žalobci odpovídá, bylo zapotřebí zjistit, jaké práce byl žalobce po 30. 11. 1971 vzhledem ke svému zdravotnímu stavu schopen vykonávat, zda práci, kterou posléze nastoupil či práci jinou, a jakých výdělků by byl žalobce v takovém zařazení dosahoval. V tom směru však soud prvního stupně žádné důkazy neprovedl, a proto jeho rozhodnutí spočívá na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci.

Z toho, co bylo uvedeno, vyplývá, že soud prvního stupně svým rozsudkem porušil zákon v ustanoveních § 6 a § 120 odst. 1 o. s. ř. v souvislosti s ustanoveními § 187 odst. 2 a § 189 odst. 1 zák. práce.